

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ЮРИДИЧНИЙ ІНСТИТУТ**

КАФЕДРА ГОСПОДАРСЬКОГО ТА ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА

«ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО»

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(для студентів, курсантів і слухачів усіх форм навчання)

Донецьк 2013

«ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО»

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(для студентів, курсантів і слухачів усіх форм навчання)

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради
факультету права ДЮІ МВС України
Протокол № 1 від 16.09.2013 р.*

*Обговорено та затверджено на засіданні
кафедри господарського та екологічного права
ДЮІ МВС України
(протокол №7 від 27.08.2013 року)*

*Рекомендовано до друку
рішенням вченої ради факультету права
ДЮІ МВС України
Протокол № 1 від 16.09.2013 р.*

Господарське право: Методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни (для студентів, курсантів і слухачів усіх форм навчання) / Уклад. Волік В.В. Кафедра господарського та екологічного права ДЮІ МВС України. – Донецьк, 2013. – 45 с.

Методичні рекомендації складені за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу і містять анотацію, тематичні плани курсу для студентів денної та заочної форм навчання, зміст навчальної дисципліни, методичні рекомендації до семінарських занять та самостійної роботи студентів, плани семінарських занять, питання для підсумкового контролю, перелік основних нормативно-правових актів та рекомендованої літератури.

Рекомендовано для студентів, курсантів і слухачів усіх форм навчання.

Укладач:

Волік В.В. – кандидат юридичних наук, доцент кафедри господарського та екологічного права Донецького юридичного інституту МВС України

© Волік В.В., 2013

ЗМІСТ

1. Анотація	5
2. Структура навчальної дисципліни	8
3. Програма навчальної дисципліни	11
4. Семінарські заняття	17
5. Самостійна робота	30
6. Система оцінки знань за модулем	39
7. Теми рефератів	40
8. Форми та методи контролю	42
9. Рекомендована література	44

1. АНОТАЦІЯ

Основні засади ринкової економіки передбачають повну господарську самостійність суб'єктів господарювання, які функціонують у народному господарстві, вступаючи при цьому в різноманітні господарсько-виробничі, організаційно-господарські та внутрішньогосподарські відносини. Всі ці суспільні відносини (як між суб'єктами господарювання, так і між цими суб'єктами та іншими учасниками відносин у сфері господарювання) регулюються, зокрема, Господарським кодексом України. Ринкова економіка породила різноманітні організаційні форми суб'єктів господарювання: господарські організації, громадяни-підприємці. З'явилися нові інститути, притаманні ринковим умовам господарювання (банкрутство, свобода конкуренції, антимонопольне регулювання). Все більшого розвитку набуває ринок цінних паперів. Інтеграція України до світової економічної системи стимулює розвиток міжнародних господарських зв'язків, зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання. Змінилися принципи, на яких будуються відносини держави з суб'єктами господарської діяльності, запроваджується ефективно державне регулювання підприємництва у формі єдиної державної регуляторної політики у сфері підприємництва тощо.

Всі ці чинники зумовлюють необхідність не тільки відповідного правового регулювання, а й вивчення правових засад господарської діяльності.

Українська держава сьогодні потребує висококваліфікованих фахівців на всіх напрямках економічного розвитку. З метою підготовки саме таких фахівців, озброєних знаннями в галузі господарського законодавства, вивчається нормативний курс навчальної дисципліни «Господарське право».

Мета навчальної дисципліни: опанування та засвоєння теоретичних знань щодо основних понять та інститутів господарського права, вироблення навичок самостійного застосування норм господарського законодавства в професійній діяльності.

Завдання навчальної дисципліни:

- засвоєння основних понять, категорій, інститутів науки та галузі господарського права;
- ознайомлення з особливостями правового регулювання господарських відносин в умовах соціально орієнтованої економіки;
- з'ясування особливостей правового статусу конкретних суб'єктів господарювання, правового режиму майна у сфері господарювання, укладення та виконання господарських договорів;
- з'ясування особливостей правового регулювання окремих видів господарської діяльності;
- формування практичних навичок щодо самостійного вивчення і використання актів господарського законодавства та літератури з господарського права;

– формування практичних навичок щодо розробки правових документів для правового забезпечення господарської діяльності конкретного суб'єкта господарювання;

– виявлення підстав, засобів і способів захисту прав суб'єктів господарювання.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є господарські відносини, правове регулювання господарської діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки: «Теорія держави та права», «Цивільне право», «Адміністративне право», «Кримінальне право», «Господарське процесуальне право».

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Поняття, система і джерела господарського права. Суб'єкти господарського права

Тема № 1. Предмет, метод, система і джерела господарського права

Тема № 2. Загальні положення про суб'єкти господарського права

Тема № 3. Суб'єкти основної ланки господарювання

Тема № 4. Суб'єкти господарювання з особливим статусом, об'єднання підприємств та органи господарського керівництва

Змістовий модуль 2. Господарські зобов'язання. Правове регулювання економічної конкуренції та банкрутства. Відповідальність у господарських правовідносинах

Тема № 5. Господарські зобов'язання і договори

Тема № 6. Правові основи обмеження монополізму та захисту економічної конкуренції

Тема № 7. Правове регулювання відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом

Тема № 8. Відповідальність у господарських правовідносинах

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Господарське право» студент (курсант, слухач) повинен

знати:

- місце господарського права в загальній системі права;
- юридичну термінологію, предмет, метод і джерела господарського права;
- поняття та види господарських правовідносин;
- особливості правосуб'єктності суб'єктів господарювання та інших учасників відносин у сфері господарювання;
- правовий режим майнової основи господарювання;
- систему органів державного регулювання господарської діяльності;
- загальні положення про господарські договори;
- засоби захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання;
- форми відповідальності та санкції за господарське правопорушення;
- регулювання різних видів господарських відносин в окремих галузях економіки;

вміти:

- самостійно орієнтуватися у чинному господарському законодавстві;

- виявляти і класифікувати різні господарські відносини, давати їм правову оцінку;
- визначати загальні та відмітні риси в правовому становищі суб'єктів господарювання;
- самостійно розв'язувати ситуаційні завдання, що виникають при застосуванні норм господарського права до конкретних практичних ситуацій;
- складати різноманітні правові документи, які необхідні для здійснення господарської діяльності;
- орієнтуватися в особливостях правового регулювання окремих галузей господарювання.

Складовою самостійної роботи студентів та курсантів є опрацювання прослуханого лекційного матеріалу; робота з першоджерелами та нормативно-правовою базою; ознайомлення з матеріалами правозастосовчої практики; вивчення окремих питань, що винесені на самостійне опрацювання, написання короткого конспекту з цих питань; підготовки до семінарських занять; вирішення практичних завдань; підготовка реферативних доповідей; написання курсової роботи (для студентів факультету права); систематизація навчального матеріалу перед екзаменом (для студентів факультету права).

Програма розрахована на 144 години (4 кредити).

2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

для студентів факультету права

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		пс	л	інд	ср	
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Поняття, система і джерела господарського права. Суб'єкти господарського права						
Тема 1. Предмет, метод, система і джерела господарського права	12	2	4	-	-	6
Тема 2. Загальні положення про суб'єкти господарського права	14	2	4	-	-	8
Тема 3. Суб'єкти основної ланки господарювання	14	2	4	-	-	8
Тема 4. Суб'єкти господарювання з особливим статусом, об'єднання підприємств та органи господарського керівництва	14	2	4	-	-	8
Разом за змістовим модулем 1	54	8	16	-	-	30
Змістовий модуль 2. Господарські зобов'язання. Правове регулювання економічної конкуренції та банкрутства. Відповідальність у господарських правовідносинах						
Тема 5. Господарські зобов'язання і договори	12	2	4	-	-	6
Тема 6. Правові основи обмеження монополізму та захисту економічної конкуренції	14	2	4	-	-	8
Тема 7. Правове регулювання відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом	14	2	4	-	-	8
Тема 8. Відповідальність у господарських правовідносинах	14	2	4	-	-	8
Разом за змістовим модулем 2	54	8	16	-	-	30
Усього годин	108	16	32	-	-	60
Модуль 2						
ІНДЗ Курсова робота	36	-	-	-	-	36
Усього годин	144	16	32	-	-	96

для курсантів (напря́м підготовки 6.030401 «правозна́вство»)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	пс	л	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Поняття, система і джерела господарського права. Суб'єкти господарського права						
Тема 1. Предмет, метод, система і джерела господарського права	18	2	4	-	-	12
Тема 2. Загальні положення про суб'єкти господарського права	18	2	4	-	-	12
Тема 3. Суб'єкти основної ланки господарювання	18	2	4	-	-	12
Тема 4. Суб'єкти господарювання з особливим статусом, об'єднання підприємств та органи господарського керівництва	18	2	4	-	-	12
Разом за змістовим модулем 1	72	8	16	-	-	48
Змістовий модуль 2. Господарські зобов'язання. Правове регулювання економічної конкуренції та банкрутства. Відповідальність у господарських правовідносинах						
Тема 5. Господарські зобов'язання і договори	18	2	4	-	-	12
Тема 6. Правові основи обмеження монополізму та захисту економічної конкуренції	18	2	4	-	-	12
Тема 7. Правове регулювання відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом	18	2	4	-	-	12
Тема 8. Відповідальність у господарських правовідносинах	18	2	4	-	-	12
Разом за змістовим модулем 2	72	8	16	-	-	48
Усього годин	144	16	32	-	-	96

для курсантів та слухачів (напря́м підготовки 6.030402 «правоохоро́нна діяльність»)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	пс	л	інд	ср		л	пс	л	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Поняття, система і джерела господарського права. Суб'єкти господарського права												
Тема 1. Предмет, метод, система і джерела господарського	8	2	2	-	-	4	8	1	-	-	-	7

права												
Тема 2. Загальні положення про суб'єкти господарського права	8	2	2	-	-	4	9	1	-	-	-	8
Тема 3. Суб'єкти основної ланки господарювання	10	2	2	-	-	6	9	-	1-	-	-	8
Тема 4. Суб'єкти господарювання з особливим статусом, об'єднання підприємств та органи господарського керівництва	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	-	10
Разом за змістовим модулем 1	36	8	8	-	-	20	36	2	1	-	-	33
Змістовий модуль 2. Господарські зобов'язання. Правове регулювання економічної конкуренції та банкрутства. Відповідальність у господарських правовідносинах												
Тема 5. Господарські зобов'язання і договори	8	2	2	-	-	4	8	-	1	-	-	7
Тема 6. Правові основи обмеження монополізму та захисту економічної конкуренції	10	2	2	-	-	6	9	1	-	-	-	8
Тема 7. Правове регулювання відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом	10	2	2	-	-	6	9	1	-	-	-	8
Тема 8. Відповідальність у господарських правовідносинах	8	2	2	-	-	4	10	-	-	-	-	10
Разом за змістовим модулем 2	36	8	8			20	36	2	1	-	-	33
Усього годин	72	16	16	-	-	40	72	4	2	-	-	66

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. ПОНЯТТЯ, СИСТЕМА І ДЖЕРЕЛА ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА. СУБ'ЄКТИ ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА

Тема 1. Предмет, метод, система і джерела господарського права. Господарська діяльність як предмет господарського права. Поняття господарської діяльності. Поняття господарської комерційної діяльності (підприємництва). Ознаки господарської діяльності. Некомерційна господарська діяльність.

Задачі і зміст господарського права. Принципи господарського права. Конституційні та загальні принципи господарювання. Принципи підприємницької діяльності. Методи господарсько-правового регулювання. Правовий господарський порядок. Конституційні основи правового господарського порядку в Україні.

Господарське право як наука. Предмет, задачі, функції та значення науки господарського права. Поява господарських правовідносин і публічного регулювання економічних відносин у стародавніх країнах та Середньовіччі. Значення «Магдебурзького права». Публічно-правові відносини на українських землях. Розвиток науки господарського (торгового, купецького) права у Російській імперії. Періодизація науки господарського права, господарсько-правові школи та їх ідеї у СРСР. Новий розвиток науки господарського права у пострадянській Україні, Російській Федерації та інших країнах на території колишнього СРСР. Наука господарського (економічного, комерційного, торгового, корпоративного тощо) права і правове регулювання господарських правовідносин у розвинених капіталістичних країнах.

Господарське право в загальній системі права. Відмежування господарського права і взаємодія з конституційним, цивільним, адміністративним та іншими галузями права. Зв'язок господарського і господарсько-процесуального права.

Поняття джерела (форми) господарського права. Класифікація джерел господарського права. Нормативно-правовий акт. Правовий звичай. Юридичний прецедент. Нормативний договір. Юридична доктрина. Судова практика. Поняття систематизації в господарському праві. Класифікація видів систематизації. Кодифікація. Інкорпорація. Консолідація. Облік нормативних актів.

Співвідношення господарського права та господарського законодавства. Господарський кодекс України. Господарські закони. Постанови Верховної Ради України і Декрети Кабінету Міністрів України. Підзаконні нормативні акти: укази і розпорядження Президента України; постанови та розпорядження КМУ; нормативні акти міністерств, державних комітетів, інших центральних органів виконавчої влади; нормативні акти господарського законодавства органів влади Автономної Республіки Крим, місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

Поняття і значення господарських правовідносин. Специфіка господарських договорів. Характерні риси господарських правовідносин. Суб'єкти господарських правовідносин. Об'єкти господарських правовідносин. Зміст господарських правовідносин. Види господарських правовідносин. Розмежування відносин у сфері господарювання з іншими видами відносин. Господарсько-виробничі, організаційно-господарські, внутрішньогосподарські та майново-господарські відносини. Відносні та абсолютні правовідносини. Абсолютні речові господарські правовідносини. Абсолютно-відносні речові господарські правовідносини. Абсолютні господарські правовідносини з ведення власної господарської діяльності. Відносно зобов'язальні господарські правовідносини. Немайнові абсолютні господарські правовідносини.

Тема 2. Загальні положення про суб'єкти господарського права. Поняття суб'єкта господарського права. Співвідношення суб'єкта господарського права та суб'єкта господарювання. Поняття суб'єктів господарювання. Споживачі. Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, наділені господарською компетенцією. Засновники суб'єктів господарювання.

Ознаки суб'єктів господарювання. Господарська правосуб'єктність та господарська компетенція. Класифікація суб'єктів господарського права за обсягом і змістом господарської правосуб'єктності. Господарські організації. Поняття та ознаки юридичної особи. Підприємство та його ознаки. Некомерційна господарська діяльність.

Утворення суб'єкта господарювання. Установчі документи суб'єкта господарювання. рішення про утворення суб'єкта господарювання або засновницький договір. Статут (положення) суб'єкта господарювання.

Припинення діяльності суб'єкта господарювання. Реорганізація (злиття, приєднання, поділ, виділення, перетворення) суб'єкта господарювання. Ліквідація суб'єкта господарювання.

Тема 3. Суб'єкти основної ланки господарювання. Ознаки суб'єктів основної ланки господарювання. Поняття підприємства. Законодавство про підприємства. Класифікація підприємств за різними критеріями. Приватне підприємство, підприємство колективної власності, комунальне підприємство, державне підприємство, підприємство, засноване на змішаній формі власності. Підприємство з іноземними інвестиціями, іноземне підприємство. Унітарні та корпоративні підприємства. Унітарне підприємство. Корпоративне підприємство. Мале, середнє та велике підприємство. Організаційна структура підприємства. Органи управління підприємством. Керівник підприємства та трудовий колектив.

Державні і комунальні унітарні підприємства. Державне комерційне підприємство. Казенне підприємство.

Господарські товариства. Акціонерне товариство. Товариство з обмеженою відповідальністю. Товариство з додатковою відповідальністю. Повне товариство. Командитне товариство. Установчі документи господарського

товариства. Права та обов'язки учасників господарського товариства. Органи управління господарським товариством.

Підприємства колективної власності. Кооперативи. Виробничий кооператив. Члени, майно й органи управління виробничого кооперативу. Споживча кооперація.

Підприємство об'єднань громадян та релігійних організацій.

Приватне підприємство. Фермерське господарство. Орендне підприємство. Підприємство з іноземними інвестиціями. Іноземне підприємство.

Громадянин як суб'єкт господарювання. Обов'язки громадянина-підприємця.

Тема 4. Суб'єкти господарювання з особливим статусом, об'єднання підприємств та органи господарського керівництва. Види суб'єктів господарювання з особливим статусом. Поняття і правовий статус банку. Види банків. Універсальні та спеціалізовані банки. Організаційно-правові форми банків. Державні банки. Кооперативні банки. Об'єднання банків. Функції, операції, структура та керівні органи Національного банку України. Форми регулювання банківської діяльності.

Поняття товарної та фондової біржі. Біржові операції та правила біржової торгівлі. Принципи, права та обов'язки товарної та фондової біржі. Біржові торги. Органи управління біржею.

Правове положення некомерційних господарських організацій. Правове положення, статут, господарська діяльність кредитної спілки. Управління кредитною спілкою. Благодійні організації. Правове положення філій, представництв, інших відокремлених підрозділів господарських організацій (структурних одиниць), утворених ними для здійснення господарської діяльності.

Торгово-промислові палати (ТПП). Ознаки, мета, завдання і права ТПП. Статут ТПП. Майно ТПП. Організації роботодавців.

Поняття об'єднання підприємств. Види об'єднань підприємств. Господарські об'єднання. Державне (комунальне) господарське об'єднання. Асоціація. Корпорація. Консорціум. Концерн. Утворення об'єднань підприємств. Управління об'єднанням підприємств. Асоційовані підприємства. Холдингові компанії. Припинення діяльності об'єднань підприємств. Органи господарського керівництва. Держава і територіальні господарські системи.

Змістовий модуль 2. ГОСПОДАРСЬКІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ ТА БАНКРУТСТВА. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У ГОСПОДАРСЬКИХ ПРАВОВІДНОСИНАХ

Тема 5. Господарські зобов'язання і договори. Господарське зобов'язання. Підстави виникнення господарських зобов'язань. Види і форми господарських зобов'язань. Господарсько-договірні зобов'язання. Майново-господарські зобов'язання. Організаційно-господарські зобов'язання. Соціально-комунальні зобов'язання суб'єктів господарювання. Публічні зобов'язання.

Господарський договір. Загальні та істотні умови господарського договору. Предмет, строк та ціна господарського договору. Класифікація господарських договорів.

Порядок укладання господарських договорів. Укладання господарських договорів на біржах, ярмарках, аукціонах, публічних торгах. Укладання господарських договорів за рішенням суду. Попередній договір.

Виконання господарських зобов'язань. Принцип належного виконання. Принцип реального виконання. Способи забезпечення виконання зобов'язань. Неустойка (штраф, пеня). Поручительство. Застава. Іпотека. Доручення. Гарантія. Притримання. Завдаток. Місце виконання господарського зобов'язання. Підстави припинення господарських зобов'язань. Недійсність господарського зобов'язання. Умови припинення господарських зобов'язань. Зміна та розірвання господарських договорів. Правові наслідки зміни та розірвання договору.

Тема 6. Правові основи обмеження монополізму та захисту економічної конкуренції. Поняття конкуренції. Економічна конкуренція. Недобросовісна конкуренція. Антимонопольно-конкурентне законодавство. Антимонопольно-конкурентна політика. Антимонопольний комітет України та його територіальні управління.

Монопольне становище суб'єкта господарювання та його обмеження. Природні монополії. Антиконтурентні узгоджені дії суб'єктів господарювання. Зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку. Види дій, визнаних зловживанням монопольним становищем на ринку. Неправомірні угоди між суб'єктами господарювання. Антиконтурентні дії органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю. Контроль за економічною концентрацією.

Поняття недобросовісної конкуренції. Неправомірне використання ділової репутації суб'єкта господарювання. Створення перешкод суб'єктам господарювання у процесі конкуренції та досягнення неправомірних переваг у конкуренції. Неправомірне збирання, розголошення та використання комерційної таємниці.

Відповідальність за порушення конкурентного законодавства.

Тема 7. Правове регулювання відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом. Поняття неплатоспроможності. Абсолютна неплатоспроможність. Відносна неплатоспроможність. Критерії неплатоспроможності. Оборотна неплатоспроможність. Необоротна неплатоспроможність. Банкрутство. Механізми попередження банкрутства.

Розвиток законодавства про банкрутство в Україні. Принципи інституту банкрутства. Об'єкт правового регулювання інституту банкрутства. Процедура банкрутства. Досудова санація Поняття санації, реорганізації та ліквідації підприємства. Загальний, спеціальний і спрощений порядок провадження у справі про банкрутство. Поняття судових процедур, які застосовуються щодо боржника: розпорядження майном боржника, мирової угоди, санації (відновлення платоспроможності) боржника, ліквідації банкрута.

Учасники справи про банкрутство. Компетенція державного органу з питань банкрутства. Кредитори та їх види. Збори (комітет) кредиторів. Поняття боржника і суб'єкта банкрутства (банкрута). Арбітражний керуючий. Права та обов'язки арбітражного керуючого.

Підвідомчість та підсудність справ про банкрутство. Підстави для порушення справи про банкрутство. Заява про порушення справи про банкрутство, що подається боржником або кредитором та її реквізити. Документи, які додаються до заяви. Відзив боржника.

Процедура розпорядження майном боржника. Підстави відкриття процедури. Задачі процедури розпорядження майном боржника. Права та обов'язки розпорядника майна. Виявлення кредиторів та інших осіб, які бажають брати участь у санації боржника (інвесторів). Попереднє засідання господарського суду та його ухвала. Реєстр вимог кредиторів. Утворення комітету кредиторів та його компетенція.

Санація. Ухвала про санацію боржника та призначення керуючого санацією. Задачі процедури санації. Права та обов'язки керуючого санацією. Заходи щодо відновлення платоспроможності, які містить план санації. Звіт керуючого санацією перед комітетом кредиторів. Продаж у процедурі санації майна боржника як цілісного майнового комплексу або частини майна боржника.

Постанова про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури. Підстави відкриття процедури ліквідації та наслідки визнання боржника банкрутом. Етапи процедури ліквідації. Повноваження ліквідатора та ліквідаційної комісії. Поняття ліквідаційної маси. Продаж майна банкрута. Черговість задоволення вимог кредиторів. Звіт ліквідатора перед господарським судом.

Поняття, строк, умови укладення та значення мирової угоди. Розгляд та затвердження мирової угоди господарським судом. Припинення провадження у справі про банкрутство.

Тема 8. Відповідальність у господарських правовідносинах. Поняття відповідальності за правопорушення у сфері господарювання. Суб'єкти господарсько-правової відповідальності. Підстави господарсько-правової відповідальності. Вина при порушенні господарських зобов'язань. Функції господарсько-правової відповідальності. Ознаки господарсько-правової відповідальності. Принципи господарсько-правової відповідальності.

Види господарської відповідальності. Дольова, солідарна, субсидіарна (додаткова) відповідальність. Повна, обмежена, підвищена відповідальність. Відповідальність в оперативно-господарських, у внутрішньогосподарських, у господарсько-управлінських зобов'язаннях.

Види санкцій за правопорушення у сфері господарювання.

Відшкодування збитків у сфері господарювання.

Штрафні та оперативно-господарські санкції. Неустойка, штраф, пеня. Види, підстави та порядок застосування оперативно-господарських санкцій.

Адміністративно-господарські санкції. Вилучення прибутку (доходу), адміністративно-господарський штраф, стягнення зборів (обов'язкових

платежів), зупинення операцій за рахунками суб'єктів господарювання; застосування антидемпінгових заходів; припинення експортно-імпортних операцій; застосування індивідуального режиму ліцензування; зупинення дії ліцензії (патенту) на здійснення суб'єктом господарювання певних видів господарської діяльності; анулювання ліцензії (патенту) на здійснення суб'єктом господарювання окремих видів господарської діяльності; обмеження або зупинення діяльності суб'єкта господарювання; скасування державної реєстрації та ліквідація суб'єкта господарювання; інші адміністративно-господарські санкції, встановлені Господарським кодексом та іншими законами.

4. СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ

4.1. Методичні рекомендації для підготовки до семінарських занять

Семінарське заняття займає особливе місце серед основних видів навчальних занять, вони сприяють закріпленню матеріалу лекційного курсу, забезпечують набуття студентом певних навичок правильного формулювання і висловлювання своїх думок під час обговорення теми. Мета семінарських занять з господарського права: практичне засвоєння студентами (курсантами, слухачами) теоретичного курсу. Показати студентам (курсантами, слухачами) цілісне уявлення про об'ємний масив господарського законодавства, що повинно служити підставою і головним інструментом в їх майбутній практичній діяльності, навчити працювати з нормативними актами господарського законодавства.

При підготовці до семінарських занять необхідно:

- вивчити теоретичний матеріал теми, прочитати першоджерела, вивчити ключові терміни;
- підготувати усні відповіді на контрольні питання, виконати завдання для самостійної роботи;
- ознайомитися з додатковою літературою, підготувати до семінарського заняття реферати, доповіді, підготуватися до участі у дискусії;
- при необхідності отримати консультації викладача з питань, що стосуються доповідей та рефератів;
- при підготовці до семінару необхідно орієнтуватися на певні вимоги щодо часу: усна доповідь на одне з питань семінару або за темою реферату складає 7-10 хвилин, додаткове повідомлення – 3-5 хвилин, доповнення - 2-3 хвилини.

При підготовці до семінарського заняття слід пам'ятати, що господарське законодавство, яке складається з багаточисельних правових актів, дуже мобільне у сучасній Україні. Тому кожний студент (курсант, слухач), повинен здійснювати під керівництвом викладача моніторинг змін у законодавстві. Крім того, при підготовці до семінарських занять студент (курсант, слухач) має опрацювати іншу навчальну і наукову літературу з конкретної теми, ознайомитись з необхідною нормативною базою.

На кожному семінарському занятті слід виявляти активність у дискусії, вміння відстоювати свою позицію, що враховується при виставленні підсумкової оцінки з навчальної дисципліни.

4.2. Плани семінарських занять

**Змістовий модуль 1. Поняття, система і джерела господарського права.
Суб'єкти господарського права**

ТЕМА 1. ПРЕДМЕТ, МЕТОД, СИСТЕМА І ДЖЕРЕЛА ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА

/4
години/

План семінару № 1

1. Історія розвитку господарського права.
2. Предмет, методи, задачі, принципи, функції господарського права.
3. Поняття та класифікація джерел господарського права.
4. Розвиток та структура господарського законодавства і його співвідношення з господарським правом.
5. Систематизація в господарському праві.

План семінару № 2

1. Основні напрями та форми участі держави у сфері господарювання
2. Основні напрями економічної політики держави.
3. Державна регуляторна політика у сфері господарювання.
4. Правові форми здійснення державного регулювання економіки.
5. Поняття та зміст господарських правовідносин.
6. Види господарських правовідносин.

Питання для самоконтролю

1. Поняття господарської діяльності.
2. Предмет господарського права.
3. Поняття комерційної господарської діяльності (підприємництва).
4. Ознаки господарської діяльності.
5. Некомерційна господарська діяльність.
6. Горизонтальні та вертикальні господарські зв'язки.
7. Задачі господарського права.
8. Засоби господарсько-правового регулювання.
9. Принципи господарського права.
10. Методи господарсько-правового регулювання.
11. Правовий господарський порядок.
12. Сутність і зміст господарського права.
13. Історія розвитку науки господарського права.
14. Предмет науки господарського права.
15. Функції науки господарського права.
16. Розвиток науки господарського права в інших країнах.
17. Співвідношення й відмежування господарського і цивільного права.
18. Співвідношення і відмежування господарського і конституційного права.

19. Співвідношення і відмежування господарського і адміністративного права.
20. Джерела господарського права.
21. Класифікація джерел господарського права.
22. Поняття нормативно-правового акту.
23. Поняття правового звичаю.
24. Поняття юридичного прецеденту.
25. Поняття судової практики.
26. Поняття та види систематизації у господарському праві.
27. Кодифікація.
28. Інкорпорація.
29. Консолідація.
30. Види обліку господарського законодавства.
31. Система господарського законодавства.
32. Значення Господарського кодексу України і співвідношення з законами й іншими нормативно-правовими актами.
33. Поняття і зміст господарських правовідносин.
34. Суб'єкти і об'єкти господарських правовідносин.
35. Види господарських правовідносин.
36. Класифікація господарських правовідносин за об'єктами правового регулювання.
37. Класифікація господарських правовідносин за сферою дії.

ТЕМА 2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО СУБ'ЄКТИ ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА

/4 години/

План семінару № 1

1. Поняття та види суб'єктів господарського права та суб'єктів господарювання.
2. Ознаки суб'єктів господарювання.
3. Утворення суб'єкта господарювання. Установчі документи.
4. Правовий режим майна суб'єктів господарювання.

План семінару № 2

1. Легалізація суб'єктів господарювання.
 - 1.1. Державна реєстрація суб'єктів господарювання.
 - 1.2. Ліцензування певних видів господарської діяльності.
 - 1.3. Патентування деяких видів підприємницької діяльності.
2. Порядок реорганізації та ліквідації суб'єктів господарювання.

Питання для самоконтролю

1. Поняття суб'єкта господарського права.
2. Поняття суб'єкта господарювання.
3. Ознаки суб'єкта господарювання.
4. Засновники суб'єктів господарювання.
5. Поняття та ознаки юридичної особи.

6. Поняття й ознаки підприємництва.
7. Поняття непідприємницької господарської діяльності.
8. Поняття господарської правосуб'єктності.
9. Поняття господарської організації.
10. Порядок утворення суб'єкта господарювання.
11. Законодавство про утворення суб'єктів господарювання.
12. Органи, що здійснюють реєстрацію суб'єктів господарювання.
13. Документи, що подаються для реєстрації суб'єкта господарювання.
14. Установчі документи суб'єктів господарювання.
15. Припинення діяльності суб'єкта господарювання.

ТЕМА 3. СУБ'ЄКТИ ОСНОВНОЇ ЛАНКИ ГОСПОДАРЮВАННЯ

/4 години/

План семінару № 1

1. Характерні ознаки суб'єктів основної ланки господарювання.
2. Підприємство як основний суб'єкт господарювання. Види та організаційно-правові форми підприємств.
3. Особливості правового становища окремих видів підприємств:
 - 3.1. загальні положення про підприємства;
 - 3.2. класифікація підприємств за різними критеріями;
 - 3.3. приватні підприємства, підприємства колективної власності, комунальні підприємства, державні підприємства, підприємства, засновані на змішаній формі власності, орендні підприємства, селянські (фермерські) господарства;
 - 3.4. підприємства з іноземними інвестиціями, іноземні підприємства;
 - 3.5. підприємства об'єднань громадян та релігійних організацій;
 - 3.6. унітарні та корпоративні підприємства;
 - 3.7. державні й комунальні унітарні підприємства, державні комерційні підприємства, казенні підприємства;
4. Правове положення кооперативів.

План семінару № 2

1. Господарські товариства як суб'єкти господарського права:
 - 1.1. акціонерні товариства;
 - 1.2. товариства з обмеженою відповідальністю;
 - 1.3. товариства з додатковою відповідальністю;
 - 1.4. повні товариства;
 - 1.5. командитні товариства.
2. Правовий статус громадян-підприємців як суб'єктів господарювання.

Питання для самоконтролю

1. Поняття суб'єктів основної ланки господарювання;
2. Поняття підприємства.
3. Класифікація підприємств за різними критеріями.
4. Малі, середні та великі підприємства.
5. Поняття та особливості діяльності приватного підприємства.

6. Ознаки підприємства колективної власності.
7. Значення іноземних підприємств та підприємств з іноземними інвестиціями.
8. Поняття державного та комунального підприємства.
9. Поняття унітарного і корпоративного підприємства.
10. Поняття дочірнього підприємства.
11. Поняття державного комунального підприємства
12. Поняття казенного підприємства.
13. Поняття й ознаки комунального унітарного підприємства.
14. Правовий статус об'єднань громадян та релігійних організацій.
15. Поняття селянського (фермерського) господарства.
16. Поняття орендного підприємства.
17. Поняття організаційної структури підприємства.
18. Органи управління підприємством.
19. Керівні документи підприємства.
20. Законодавство України про підприємства.
21. Поняття господарського товариства.
22. Види господарських товариств.
23. Особливості участі та управління у господарських товариствах різних видів.
24. Установчі документи господарських товариств.
25. Права та обов'язки учасників господарських товариств різних видів.
26. Обсяги відповідальності учасників різних господарських товариств.
27. Правове забезпечення діяльності господарських товариств.
28. Вимоги до капіталу господарських товариств.
29. Поняття та компетенція загальних зборів учасників господарського товариства.
30. Поняття, значення та компетенція спостережної ради та правління господарського товариства.
31. Поняття кооперативу.
32. Особливості виробничого кооперативу.
33. Принципи діяльності виробничих кооперативів.
34. Види кооперації в Україні.
35. Поняття споживчої кооперації.
37. Правовий режим майна виробничого кооперативу.
38. Органи управління виробничого кооперативу.
39. Особливості діяльності громадянина – суб'єкта підприємницької діяльності.

ТЕМА 4. СУБ'ЄКТИ ГОСПОДАРЮВАННЯ З ОСОБЛИВИМ СТАТУСОМ, ОБ'ЄДНАННЯ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРГАНИ ГОСПОДАРСЬКОГО КЕРІВНИЦТВА

/4 години/

План семінару № 1

1. Поняття, особливості у правовому статусі та значення суб'єктів господарювання з особливим статусом.
2. Види і правовий статус суб'єктів господарювання з особливим статусом:
 - 2.1. НБУ і комерційні банки;

- 2.2. товарні та фондові біржі;
- 2.3. страхові організації;
- 2.4. торгово-промислові палати та організації роботодавців;
- 2.5. кредитні спілки;
- 2.6. благодійні та інші неприбуткові організації.

План семінару № 2

1. Об'єднання підприємств. Види об'єднань підприємств.
2. Організаційно-правові форми об'єднань підприємств:
 - 2.1. асоціації;
 - 2.2. корпорації;
 - 2.3. консорціуми;
 - 2.4. концерни.
3. Асоційовані підприємства та холдингові компанії.
4. Органи господарського керівництва.

Питання для самоконтролю

1. Критерії віднесення суб'єктів господарювання до таких, що мають особливий статус.
2. Поняття та види банків.
3. Функції та повноваження Національного банку України.
4. Поняття та види банківських послуг.
5. Банківські об'єднання.
6. Органи управління та контролю діяльності банку.
7. Поняття та значення банківської таємниці.
8. Реорганізація та ліквідація банків.
9. Поняття товарної та фондової біржі.
10. Основні задачі і функції бірж.
11. Документи товарної та фондової біржі.
12. Поняття страхової організації.
13. Особливості укладання та виконання договору страхування.
14. Поняття та особливості ліквідації, реорганізації та санації страховика.
15. Поняття кредитної спілки.
16. Управління кредитною спілкою.
17. Поняття, права та обов'язки членів кредитної спілки.
18. Поняття та значення благодійних організацій.
19. Поняття відокремлених підрозділів.
20. Поняття, мета і завдання торгово-промислових палат.
21. Об'єднання підприємств та їх класифікація.
22. Поняття асоціації.
23. Поняття корпорації.
24. Поняття консорціуму.
25. Поняття концерну.
26. Поняття холдингової компанії.
27. Порядок утворення об'єднань підприємств.
28. Управління об'єднанням підприємств.

29. Припинення діяльності об'єднань підприємств.
30. Органи господарського керівництва.
31. Держава і територіальні господарські системи.

Змістовий модуль 2. Господарські зобов'язання. Правове регулювання економічної конкуренції та банкрутства. Відповідальність у господарських правовідносинах

ТЕМА 5. ГОСПОДАРСЬКІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ І ДОГОВОРИ

/4 години/

План семінару № 1

1. Поняття, види, форми та підстави виникнення господарських зобов'язань.
2. Класифікація господарських зобов'язань.
3. Поняття та значення господарських договорів.
4. Види господарських договорів за різними критеріями.
5. Зміст та форма господарського договору.
6. Порядок укладення, зміни та розірвання господарських договорів.

План семінару № 2

1. Виконання господарських зобов'язань.
2. Забезпечення виконання господарських зобов'язань.
3. Загальні умови припинення господарських зобов'язань.
4. Недійсність господарського зобов'язання.

Питання для самоконтролю

1. Зобов'язання у господарських правовідносинах.
2. Зміст господарського зобов'язання.
3. Підстави виникнення господарських зобов'язань.
4. Класифікація господарських зобов'язань.
5. Поняття публічних зобов'язань.
6. Поняття господарського договору.
7. Порядок укладання господарських договорів.
8. Істотні умови господарського договору.
9. Види господарських договорів.
10. Укладення господарських договорів.
11. Виконання господарських договорів.
12. Способи забезпечення зобов'язань.
13. Умови припинення господарського зобов'язання.
14. Правові наслідки зміни та розірвання господарського договору.

ТЕМА 6. ПРАВОВІ ОСНОВИ ОБМЕЖЕННЯ МОНОПОЛІЗМУ ТА ЗАХИСТУ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

/4 години/

План семінару № 1

1. Правове забезпечення розвитку змагальності і запобігання монополістичним зловживанням.
2. Система органів захисту економічної конкуренції.
3. Монопольне становище суб'єктів господарювання на ринку.
4. Види і суть порушень законодавства про захист економічної конкуренції.
 - 4.1. Зловживання монопольним (домінуючим) становищем.
 - 4.2. Антиконтурентні узгоджені дії суб'єктів господарювання.
 - 4.3. Антиконтурентні дії органів влади, управління і контролю.
5. Концентрація суб'єктів господарювання.

План семінару № 2

1. Поняття та види недобросовісної конкуренції. Законодавство про захист від недобросовісної конкуренції.
2. Види порушень законодавства про захист від недобросовісної конкуренції.
 - 2.1. Неправомірне використання ділової репутації суб'єкта господарювання.
 - 2.2. Створення перешкод та досягнення неправомірних переваг у конкуренції.
 - 2.3. Неправомірне збирання, розголошення та використання комерційної таємниці.
3. Відповідальність суб'єктів господарювання за порушення конкурентного законодавства.

Питання для самоконтролю

1. Правова система антимонопольно-конкурентного законодавства.
2. Органи, що здійснюють державну політику в сфері обмеження монополізму та їх компетенція.
3. Компетенція Антимонопольного комітету України.
4. Порядок розгляду справ про порушення антимонопольно-конкурентного законодавства.
5. Ухвалення рішення Антимонопольного комітету України про наявність або відсутність монопольного становища суб'єкта господарювання на ринку.
6. Порядок визнання суб'єкта господарювання монополістом.
7. Дії, які визнаються зловживанням монопольним становищем.
8. Поняття зловживання цінового характеру.
9. Поняття антиконкурентних узгоджених дій.
10. Обмеження монополізму по горизонталі та вертикалі.
11. Поняття антиконкурентних дій органів влади.
12. Примушення до пріоритетного укладання договорів.
13. Мета контролю за економічною концентрацією.
14. Поняття недобросовісної конкуренції.
15. Види недобросовісних конкурентних дій.
16. Перелік державних органів, що розглядають справи про припинення недобросовісної конкуренції.
17. Поняття недобросовісної реклами.
18. Відповідальність за недобросовісну конкуренцію.
19. Санкції за порушення антимонопольно-конкурентного законодавства.

20. Державні органи, які застосовують санкції до порушників антимонопольно-конкурентного законодавства України.

ТЕМА 7. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОВЛЕННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ БОРЖНИКА АБО ВИЗНАННЯ ЙОГО БАНКРУТОМ

/4 години/

План семінару № 1

1. Поняття неплатоспроможності та банкрутства.
2. Нормативно-правова характеристика банкрутства.
3. Учасники справи про банкрутство.
4. Стадії провадження у справі про банкрутство.
5. Заходи щодо запобігання банкрутству боржника.

План семінару № 2

1. Порядок ініціювання справи про банкрутство.
2. Судові процедури, що застосовуються до боржника в процесі провадження справи про банкрутство:
 - 2.1. розпорядження майном боржника;
 - 2.2. санація;
 - 2.3. ліквідаційна процедура;
 - 2.4. мирова угода.

Питання для самоконтролю

1. Поняття неплатоспроможності.
2. Види і критерії неплатоспроможності.
3. Поняття оборотної та необоротної неплатоспроможності.
4. Поняття досудової санації.
5. Правове забезпечення процедури банкрутства.
6. Принципи інституту банкрутства.
7. Об'єкт правового регулювання інституту банкрутства.
8. Учасники справи про банкрутство.
9. Поняття кредитора.
10. Види кредиторів.
11. Компетенція комітету кредиторів.
12. Поняття боржника.
13. Поняття банкрута.
14. Поняття і функції арбітражного керуючого.
15. Права і обов'язки розпорядника майна.
16. Права та обов'язки керуючого санацією.
17. Повноваження ліквідатора.
18. Умови порушення господарським судом справи про банкрутство.
19. Зміст заяви боржника про порушення справи про банкрутство.
20. Зміст заяви кредитора про порушення справи про банкрутство.

21. Повернення суддею заяви про порушення справи про банкрутство без розгляду.
22. Розпорядження майном боржника.
23. Термін і задачі процедури розпорядження майном боржника.
24. Суть мораторію на задоволення майнових вимог кредиторів.
25. Зміст ухвали суду.
26. Поняття санації та її тривалість.
27. Повноваження керуючого санацією.
28. Поняття процедури ліквідації.
29. Підстави відкриття процедури ліквідації.
30. Етапи процедури ліквідації.
31. Черговість задоволення вимог кредиторів.
32. Поняття та ознаки мирової угоди.

ТЕМА 8. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У ГОСПОДАРСЬКИХ ПРАВОВІДНОСИНАХ

/4 години/

План семінару № 1

1. Поняття, ознаки і значення відповідальності за порушення зобов'язань у господарських правовідносинах.
2. Функції та підстави відповідальності у господарських правовідносинах.
3. Види господарської відповідальності та значення її класифікації.
4. Порядок застосування господарсько-правової відповідальності.

План семінару № 2

1. Види санкцій за правопорушення у сфері господарювання та особливості їх застосування:
 - відшкодування збитків у сфері господарювання;
 - штрафні та оперативно-господарські санкції;
 - адміністративно-господарські санкції;
2. Відповідальність суб'єктів господарювання за порушення антимонопольно-конкурентного законодавства.
3. Порядок накладення господарсько-правових санкцій. Оскарження рішення про накладення господарсько-правових санкцій.

Питання для самоконтролю

1. Поняття відповідальності.
2. Поняття санкції.
3. Суб'єкти господарсько-правової відповідальності.
4. Роль вини.
5. Види функцій господарсько-правової відповідальності.
6. Ознаки господарсько-правової відповідальності.
7. Поняття принципів господарсько-правової відповідальності.
8. Поняття та значення оперативно-господарських санкцій.
9. Неустойка, штраф, пеня.

10. Поняття та види адміністративно-господарських санкцій.
11. Поняття порушення антимонопольно-конкурентного законодавства.
12. Реалізація господарсько-правової відповідальності.

4.3. Форми та методи роботи на семінарських заняттях

Семінарське заняття являє собою групове заняття, яке проводиться під керівництвом викладача, як правило, після прочитаної лекції з відповідної теми курсу і самостійної підготовки студентів (курсантів, слухачів) групи. Це форма навчального заняття, при якій викладач організує дискусію навколо попередньо визначених тем, до котрих студенти, готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань (рефератів).

Семінарські заняття проводяться згідно з розкладом навчальних занять з тем, що вказані в робочій програмі навчальної дисципліни та планах семінарських занять.

Форма семінару визначається змістом теми, наявністю відповідних літературних джерел, рівнем підготовки студентів (курсантів) і повинна сприяти якнайповнішому розкриттю змісту і структури обговорюваних на ньому тем.

Найбільш розповсюдженою формою є традиційний семінар, в якому опір робиться на закріплення теоретичних відомостей, формування системи знань, підготовку до виконання подальших практичних завдань.

Він може проходити у таких формах:

- фронтальне семінарське заняття, що передбачає роботу всіх його учасників над темою та питаннями;

- семінарське заняття з підготовленими доповідями, що передбачає проведення роботи навколо декількох доповідей. Головна увага - підготовка самої доповіді та співдоповіді, інші учасники семінарського заняття вивчають основні джерела за обраною проблемою;

- комбіноване – співвідносить комбіновані форми роботи, тобто частина питань розробляється всіма учасниками, решта - підготовка доповідей та повідомлень.

Семінарські заняття з господарського права проводяться у формі бесіди, рецензування та обговорення рефератів і доповідей, дискусій, рішення проблемних (ситуаційних) задач, перевірки конспектів та виконання завдань самостійної роботи, які виконувались на занятті або у позааудиторний час та обговорення результатів перевірки тощо. Крім того, методом активізації навчального процесу на семінарських заняттях є використання елементів тренінгів, проблемних питань, методів «мозкового штурму», «снігового кому» інших інтерактивних методів.

Семінарські заняття з навчальної дисципліни «Господарське право» можуть проводитись із використанням новітніх освітніх технологій, методів проблемного навчання, зокрема, з метою пов'язати теорію з практикою за темами № 2, 6, 8 пропонується проведення семінару у формі **«семінару - розв'язування завдань вправ»**.

4.4. Кількість балів. Критерії оцінювання

За підготовку усіх семінарських занять з дисципліни «Господарське право» студент (курсант) має можливість отримати 30 балів. Максимальна оцінка за кожне семінарське заняття складає 5 балів.

Обрахування успішності (кількості балів) студента, курсанта на семінарських заняттях здійснюється за формулою:

$$K = \frac{\text{сума отриманих оцінок (балів)}}{\text{округлити } (0,6 * \text{кількість групових занять}) * 5} * 30 =$$

Критерії оцінювання усної відповіді студента, курсанта на семінарському занятті:

Робота студента, курсанта на семінарському занятті оцінюється за 5-ти бальною системою:

5 балів – вичерпна і глибока відповідь на питання семінарського заняття. Студент, курсант виявив всебічне, систематичне й глибоке знання матеріалу, глибоко засвоїв основну й додаткову літературу з теми, рекомендовану планом. Доповідає активно й упевнено, не прив'язаний до конспекту. Відповідь вирізняється багатством і точністю використаних термінів. Матеріал викладається послідовно й логічно. У розумінні та викладі навчального матеріалу студент виявляє науковий підхід і творчі здібності. Після завершення доповіді відповідає на всі питання викладача та одногрупників. Студент, курсант успішно виконав практичне завдання.

4 бали – студент, курсант виявляє достатньо повне знання матеріалу, не припускається у відповіді суттєвих неточностей, засвоїв основну літературу, рекомендовану викладачем у плані семінарського заняття. Дає відповіді на запитання викладача та одногрупників. Часто звертається до конспекту. Студент, курсант виконав практичне завдання.

3 бали – студент, курсант виявляє знання матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і роботи за спеціальністю. Під час відповіді прикутий до конспекту, без допомоги якого у матеріалом володіє не достатньо, припускається помилок. Відповідає на поставлені запитання з помилками, однак спроможний зі сторонньою допомогою виправити їх. Студент, курсант виконав практичне завдання.

0 балів – студент, курсант не засвоїв програмний матеріал. Відсутнє розуміння основної термінології. На запитання викладача та студентів (курсантів) відповісти не може. Відповіді немає або вона абсолютно не розкриває сутності питання. Практичне завдання не виконано.

5. САМОСТІЙНА РОБОТА

5.1. Методичні рекомендації по виконанню завдань для самостійної роботи

Відповідно до п. 5.4.4 Положення про організацію навчального процесу в ДЮІ, самостійна робота студента, курсанта є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять і в умовах КМСОНП.

Самостійна робота студентів, курсантів з навчальної дисципліни «Господарське право» розглядається як пріоритетна форма засвоєння навчального матеріалу, що сприятиме виробленню необхідних для роботи юриста навичок та вмінь. Основне завдання самостійної роботи студентів, курсантів – сформуванню вмінь поглиблювати власні знання шляхом особистого пошуку і формування інтересу до творчого підходу при опрацюванні навчального матеріалу з дисципліни, а також вмінь користуватися рекомендованою літературою, міжнародно-правовими нормами та угодами, аналізувати прочитане у вигляді тез, конспекту, рефератів.

Зміст самостійної роботи студентів, курсантів з навчальної дисципліни «Господарське право» визначається навчальною програмою, робочим навчальним планом, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача, який здійснює керівництво самостійною роботою.

Самостійна робота студентів, курсантів з навчальної дисципліни «Господарське право» охоплює всі теми курсу і складається з:

- опрацювання прослуханого лекційного матеріалу;
- опрацювання нормативно-правових актів з метою вивчення їх змісту;
- ознайомлення з матеріалами правозастосовної практики;
- вивчення окремих питань, що винесені на самостійне опрацювання, написання короткого конспекту з цих питань;
- підготовки до семінарських занять;
- вирішення практичних завдань (в т.ч. їх письмове оформлення);
- підготовки реферативних доповідей;
- виконання тестових завдань за темами навчальної дисципліни;
- написання та опублікування наукової статті, участь у конкурсі наукових робіт, доповідь на конференції (за бажанням);
- систематизації навчального матеріалу перед екзаменом (для студентів).

Завдання, що рекомендовані для самостійної роботи до кожної теми повинні бути виконані в окремому зошиті, на окремих аркушах, які зібрані в папку для виконання самостійної роботи після прочитаної лекції і до дня проведення семінарського заняття із чергової за планом теми. Дозволяється виконувати завдання **друкованим способом на комп'ютері**.

5.2. Завдання для самостійної роботи

Змістовий модуль № 1. Поняття, система і джерела господарського права. Суб'єкти господарського права

Тема № 2. Загальні положення про суб'єкти господарського права

1. Вирішіть задачі:

Задача № 1.

До адвоката із запитом звернувся іноземний громадянин в якому просив надати юридичні консультації з питань організації бізнесу в Україні. Іноземця, зокрема, цікавило, в якій організаційно-правовій формі слід створити юридичну особу, щоб вона відповідала наступним вимогам:

1. Мета – отримання прибутку;
2. Предмет діяльності – надання фінансових послуг;
3. Учасники – фізичні та юридичні особи резиденти та нерезиденти;
4. Можливість концентрації капіталу у значних розмірах;
5. Управління – всіма з учасниками;
6. Підвищений рівень забезпеченості вимог кредиторів.

Підготуйте письмові юридичні консультації з цих питань.

Задача № 2.

Директор Підприємства звернувся в Донецьке обласне управління статистики з заявою про виключення Підприємства з Єдиного державного реєстру підприємств і організацій України.

В якості підстави для цього надав постанову Господарського суду Донецької області про визнання Підприємства банкрутом. Підготуйте відповідь органа статистики.

Задача № 3

7 січня 2012 року Міністерство економічного розвитку і торгівлі прийняло рішення про реорганізацію підвідомчого йому державного підприємства “Укравтосервіс” шляхом виділення з нього іншого підприємства. Державне підприємство “Укравтосервіс” включено до списку підприємств, які не підлягають приватизації.

Чи відповідає законодавству таке рішення? Обґрунтуйте Вашу відповідь ?

2. Заповніть таблицю:

Припинення діяльності суб'єкта господарювання:

Підстава	Форма припинення				
	Ліквідація	Реорганізація			
		Злиття	Приєднання	Поділ	Перетворення
1	2	3	4	5	6

Тема 3. Суб'єкти основної ланки господарювання

Заповніть таблицю 1:

Таблиця 1. «Порівняльна характеристика господарських товариств».

Характеристика	Акціонерне товариство	Товариство з обмеженою відповідальністю	Товариство з додатковою відповідальністю	Повне товариство	Командитне товариство
1	2	3	4	5	6
Поняття					
Установчі документи					
Розмір статутного фонду					
Частка статутного фонду, яку необхідно внести до держреєстрації					
Види внесків					
Керівні органи					
Корпоративні права					
Відповідальність учасників					
Характер відносин між учасниками					

2. Вирішіть задачі:

Задача № 1

Громадянин Іванов є фізичною особою – суб'єктом підприємницької діяльності. Крім того, Іванов є засновником приватного підприємства. Ділові партнери – кредитори громадянина Іванова виявили, що майна, яке було задіяне ним у підприємницькій діяльності, недостатньо для задоволення їхніх вимог. У зв'язку з цим вони вирішили звернути стягнення на особисте майно гр. Іванова, нерухоме майно зареєстроване на ім'я його дружини, а також на грошові кошти, які знаходяться на поточному рахунку приватного підприємства, засновником якого є Іванов.

Чи правомірні дії кредиторів? Обґрунтуйте свою відповідь.

Задача № 2

Майно державного підприємства «Спецбуд» належить йому на праві господарського відання. Здійснюючи розрахунки з постачальниками продукції, керівник підприємства вирішив передати у власність одного з постачальників ДП «Спецбуд» одну з вантажівок, закріплених за цим підприємством.

Чи правомірне таке рішення керівника ДП «Спецбуд»? Обґрунтуйте свою відповідь.

Змістовий модуль 2. Господарські зобов'язання. Правове регулювання економічної конкуренції та банкрутства. Відповідальність у господарських правовідносинах

Тема 6. Правові основи обмеження монополізму та захисту економічної конкуренції

1. Наведіть приклади порушень антимонопольного законодавства і заповніть таблицю:

№ п/п	Вид порушення	Вид відповідальності	Нормативно-правовий акт	санкція	Орган, що приймає рішення про застосування санкції

2. Складіть схеми за наступними темами:

- антимонопольно-конкурентне законодавство;
- міри юридичної відповідальності за порушення конкурентного законодавства.

3. Вирішіть задачу:

Займаючи монопольне становище на ринку вікнопластику, АТ «Майбутнє» скоротило обсяги виробництва своєї продукції з метою створення дефіциту та підвищення попиту на неї, і, як наслідок, підвищення ціни. Зазначене обмеження виробництва продукції не призвело до очікуваних наслідків.

Чи допустило АТ «Майбутнє» зловживання монопольним становищем? Обґрунтуйте свою відповідь.

Тема 7. Правове регулювання відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом

1. Заповніть таблицю: «Стадії відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом».

№	Назва стадії	Зміст стадії	Строк	Норма, що встановлює строк

2. Вирішіть задачу:

Комунальне підприємство вирішило ініціювати порушення провадження у справі про банкрутство, посилаючись на неможливість виконувати обов'язки перед працівниками щодо вчасної виплати заробітної плати з огляду на нерегулярність надходжень з місцевого бюджету коштів на покриття видатків підприємства. Виконком місцевої ради заперечував проти порушення справи про банкрутство, оскільки місцевою радою на пленарному засіданні було прийнято рішення про неможливість визнання цього підприємства банкрутом,

оскільки воно є некомерційним, фінансується з місцевого бюджету і виробляє продукцію, необхідну для задоволення потреб територіальної громади.

Чи потрібна згода місцевої ради або її виконкому на подання комунальним підприємством заяви про визнання його банкрутом?

Чи може бути комунальне підприємство за наявних обставин визнане банкрутом?

Які підстави припинення провадження у справі про банкрутство?

Тема 8. Відповідальність у господарських правовідносинах

1. Заповніть таблицю: «Порівняльний аналіз майнової відповідальності суб'єктів господарювання».

	Господарське товариство	Приватне підприємство	Державне підприємство
Підстави			
Правова підстава			
Межі відповідальності			

2. Вирішіть задачі:

Задача № 1

ТОВ “Арніка” змінило своє місцезнаходження без повідомлення органу, який проводить державну реєстрацію суб'єктів підприємницької діяльності і ДПІ.

Яка відповідальність передбачена діючим законодавством за порушення порядку реєстрації, перереєстрації і внесення змін в установчі документи суб'єктів господарської діяльності? Які державні органи можуть застосовувати стягнення до суб'єктів господарської діяльності за порушення загального порядку реєстрації суб'єктів господарської діяльності?

Задача № 2

ПП “Ніка”, у відповідності до укладеного договору поставки, здійснило відвантаження на адресу ТОВ “Дельта” продукції виробничо-технічного призначення на суму 315 тис. грн., при цьому, частина продукції на суму 76 тис. грн. виявилась некомплектною, в частині продукції на суму 14 тис. грн. були виробничі дефекти, крім цього в порушення умов договору поставки було здійснено недопоставку продукції на суму 168 тис. грн.

Якими нормативними актами передбачені вимоги до встановленого порядку прийому продукції виробничо-технічного призначення по кількості і якості?

Яка відповідальність передбачена діючим законодавством за порушення договору поставки в частині: несвоєчасної та неякісної поставки, недопоставки продукції?

Чи має право господарський суд зменшити розмір неустойки передбаченої умовами договору поставки чи звільнити відповідача від сплати неустойки?

Задача № 3

ТОВ “Сигнал” на фасаді будівлі, в якій орендує приміщення під офіс, розташувало банер з назвою товариства, торговим знаком і основними видами діяльності. Розміщення даного банеру не було погоджено з органами виконавчої влади. Управління з захисту прав споживачів застосувало до ТОВ “Сигнал” фінансові санкції за порушення законодавства про рекламу.

Чи правомірні дії управління з захисту прав споживачів?

Чи порушило ТОВ “Сигнал” своїми діями діюче законодавство про рекламу?

Яка відповідальність передбачена для суб’єктів господарської діяльності за порушення законодавства про рекламу?

5.3. Термін та вимоги до виконання

Перевірка самостійної роботи здійснюється керівником у встановлений термін (перед кожним модульним контролем).

Завдання, що рекомендовані для самостійної роботи до кожної теми повинні бути виконані після прочитаної лекції і до дня проведення семінарського заняття із чергової за планом теми.

Завдання бажано виконувати в окремому зошиті або оформлювати в окремому папку. Дозволяється самостійну роботу виконувати друкованим комп’ютерним способом.

Основні вимоги до виконання різних видів самостійної роботи:

1.Робота с першоджерелами включає:

- вибір тексту, його детальний аналіз;
- складання конспекту основних думок автора;
- використання текстів для підкріплення своєї думки під час опитування чи дискусій.

2. _____ Стислі нотатки:

- стислі нотатки корисні у процесі підготовки до дискусії, рольових ігор;
- нотатки дозволяють побудувати переконливі доказів з логічними твердженнями, процитованими з оригіналу;
- нотатки можна використовувати при виконанні інших робіт.

3. _____ Реферат:

Реферат - це короткий огляд певної проблеми, в якому відображається мета, основний зміст роботи, результати, практичні рекомендації. Реферат -це письмова робота з використанням наукової літератури, тези якої оголошуються на семінарі. Реферат має обсяг 10-15 друкованих аркушів. Реферат потребує належного оформлення згідно з існуючими стандартами. Зокрема, в структурі реферату мають бути: вступ, в якому обґрунтовується актуальність проблеми, її мета, огляд наукової літератури (15% обсягу роботи); основна частина, в якій розкривається сутність проблеми (70% обсягу роботи), висновки (15 % обсягу роботи) як сумарний підсумок ідей, які захищалися в рефераті. До реферату додається зміст та перелік використаної літератури, який повинен містити не

лише навчальну літературу, а й статті за проблемою реферату, опубліковані у наукових журналах і збірниках.

Тему реферату студент, курсант обирає самостійно з наданого переліку, але при цьому не дозволяється обрання однієї теми двома студентами. Обрання теми реферату поза наданим переліком дозволяється за погодженням з викладачем. Реферат має бути підготовлений студентом (курсантом) до відповідної теми семінарського заняття, на якому відбудеться його захист.

4. Самостійна робота з розв'язання задач повинна містити аргументований письмовий аналіз умов задачі та відповідь на поставлені запитання з посиланням на норми чинного законодавства України.

5. Індивідуальне завдання надається для підготовки наукової роботи на конкурс, наукових повідомлень (статей) чи тез доповідей на науково-практичні конференції. Їх зміст і оформлення має відповідати вимогам МОН України до написання наукових публікацій. Тематика і строки виконання такого завдання узгоджуються з викладачем.

5.4. Кількість балів. Критерії оцінювання

Оцінювання самостійної роботи студента, курсанта здійснюється шляхом перевірки його робочого зошита, де виконуються завдання, передбачені планом самостійної роботи, а також під час поточного тестування чи співбесіди, у ході яких викладач визначає загальний рівень засвоєння студентом, курсантом вузлових питань кожної з тем, винесених на самостійне опрацювання.

Види самостійної роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальна кількість балів (100)
1. Обов'язкові види			
1.1. Підготовка до семінарських занять	Систематично, відповідно до розкладу аудиторних занять	Активна робота на семінарських заняттях, тестування	30 балів
1.2. Підготовка тем, винесених на СР	Систематично, відповідно до розкладу	Перевірка правильності виконання завдань, МКР	30 балів (6 балів за кожну тему)
1.3. Підготовка до модульних контрольних робіт (2 модульних контролю)	Останнє заняття відповідного модуля	Перевірка правильності виконання модульних контрольних робіт	40 балів (20+20)
2. Вибіркові види СР			
2.1. Написання рефератів	Згідно розкладу семінарських занять	Захист рефератів під час семінарів	до 5 балів
2.2. Участь у конкурсі наукових робіт, опублікування наукової статті, виступ на конференції	Протягом семестру	Опублікована стаття; програма конференції	до 20 балів
2.3. Підготовка презентацій	Протягом семестру	Презентація матеріалу на семінарі з відповідної теми	до 5 балів

Оцінювання рефератів, презентацій здійснюється таким чином:

5 балів виставляються тоді, коли розкритий повністю зміст теми реферату, дотримані усі вимоги до його оформлення, використовувалися сучасні літературні джерела, наведені існуючі наукові та теоретичні думки щодо розглядаемого питання, наведені практичні матеріали і зроблені власні висновки; підготовлений у встановлені строки.

4 бали виставляються тоді, коли розкритий повністю зміст теми реферату, використовувалися сучасні літературні джерела, наведені існуючі наукові та теоретичні думки щодо розглядаемого питання, але є незначні порушення щодо оформлення реферату та наявні труднощі із висловом власної думки; підготовлений у встановлені строки.

3 бали виставляються тоді, коли є незначні порушення щодо оформлення та незначні зауваження відносно змісту; незначне порушення строку виконання.

2 бали виставляється тоді, коли зміст теми реферату розкритий не повністю, наявні позиції вчених і теоретиків, але є незначні порушення щодо оформлення реферату та відсутні власні думки щодо розглядаемого питання; незначне порушення строку виконання.

1 бал виставляється тоді, коли є суттєві зауваження щодо розкриття теми; порушення строків; зауваження щодо оформлення.

Кількість балів за вибіркові види самостійної роботи студента:

– написання наукової роботи на конкурс – 15-20 балів (в залежності від зайнятого місця);

– підготовка та опублікування наукової статті – 15 балів;

– підготовка тез доповіді на конференцію – 5 балів.

6. СИСТЕМА ОЦІНКИ ЗНАНЬ ЗА МОДУЛЯМИ

Оцінювання роботи студентів, курсантів здійснюється відповідно до загальноінститутської системи оцінювання знань курсантів (рішення Вченої ради ДЮІ від 24.06.2009 р., протокол №7, зі змінами відповідно до наказу №57 від 08.09.2010 р.).

Система передбачає:

- здійснювання оцінювання знань студентів за шкалою 5,4,3,0;
- розподіл балів за навчальну дисципліну:

вид контролю	кількість балів	методика розрахунку балів
Робота на семінарському занятті	30 балів	за відповідною формулою
Самостійна робота	30 балів	
Модульний контроль	40 (20+20) балів	

переведення результатів модульного контролю з бальної системи оцінювання у національну:

МК при max 20 балах
19 – 20 балів – «5» відмінно
15 – 18 балів – «4» добре
10 – 14 балів – «3» задовільно

- обрахування успішності (кількості балів) студента, курсанта на семінарських заняттях (для групових занять, без розподілу на підгрупи, 1 викладач) за формулою:

$$K = \frac{\text{сума отриманих оцінок (балів)}}{\text{округлити } (0,6 * \text{кількість групових занять}) * 5} * 30 =$$

- обов'язкове відпрацювання «0» та «Н»;
- право кожного студента, курсанта на відпрацювання інших пропусків занять.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою інститу-ту	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	5 (відмінно) – відмінне виконання з незначною кількістю помилок	A
75-89	4 (добре) – загалом правильне виконання з визначеною кількістю значних помилок	BC
60-74	3 (задовільно) – виконання задовольняє мінімальним критеріям	DE
35-59	2 (незадовільно) - з можливістю повторного складання	FX
1-34	2 (незадовільно) – необхідна серйозна подальша робота (обов'язковий повторний курс).	F

7. ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Поняття господарського права.
2. Господарські правовідносини: поняття і види.
3. Господарське законодавство України.
4. Господарське-правові норми: поняття і види.
5. Поняття і види господарських організацій.
6. Підприємство як суб'єкт господарського права.
7. Ліцензування господарської діяльності: призначення, зміст, правове регулювання.
8. Правове становище державного підприємства.
9. Порядок передачі в оренду майна державного підприємства.
10. Правове становище казенного підприємства.
11. Поняття і види господарських товариства.
12. Установчі документи господарських товариств.
13. Правове становище публічного акціонерного товариства.
14. Правове становище приватного акціонерного товариства.
15. Порядок створення публічного акціонерного товариства.
16. Правове становище товариства з обмеженою відповідальністю.
17. Правове становище товариства з додатковою відповідальністю.
18. Повне товариство: поняття і правове становище.
19. Поняття і правове становище командитного товариства.
20. Частка в майні господарського товариства: поняття, юридичне значення, порядок передачі (відступлення).
21. Право державної власності на засоби виробництва.
23. Право повного господарського відання як правовий режим майна державного підприємства.
24. Право комунальної власності на засоби виробництва.
25. Право колективної власності на засоби виробництва.
26. Право приватної власності в економіці України.
27. Правовий режим майна підприємства.
28. Поняття та ознаки господарського договору.
29. Види господарських договорів.
30. Функції господарського договору.
31. Порядок укладання, зміни і розірвання господарських договорів.
32. Виконання господарських договорів та способи його забезпечення.
33. Поняття господарсько-правової відповідальності.
34. Види господарсько-правових санкцій.
35. Поняття і види майнової відповідальності в господарських відносинах.
36. Функції господарсько-правової відповідальності.
37. Підстави господарсько-правової відповідальності.
38. Конфіскація як вид господарсько-правової відповідальності.
39. Адміністративно-господарські штрафи.

40. Оперативно-господарські штрафи.
41. Поняття та ознаки банкрутства.
42. Учасники провадження у справі про банкрутство.
43. Судові процедури, що застосовуються до боржника у справі про банкрутство.
44. Санація у справі про банкрутство.
45. Мирова угода у справі про банкрутство.
46. Порядок визнання банкрутом суб'єкта підприємницької діяльності.
47. Наслідки визнання банкрутом суб'єкта підприємницької діяльності.
48. Ліквідаційна процедура у справі про банкрутство.
49. Правове забезпечення захисту економічної конкуренції.
50. Поняття антиконкурентних дій та правові засоби їх обмеження.
51. Відповідальність за антиконкурентні дії (монополістичні правопорушення).
52. Правове становище антимонопольних органів.
53. Законодавство України про приватизацію державних підприємств.
54. Об'єкти приватизації державного майна в Україні.
55. Суб'єкти приватизації державного майна в Україні.
56. Способи приватизації державних підприємств.
57. Правовий статус комісій з приватизації державного майна.
58. Приватизаційний процес.
59. Правове становище фінансових посередників у процесі приватизації.
60. Правові засади створення та діяльності товарної біржі.
61. Правила біржової торгівлі.
62. Правові засади створення та діяльності фондової біржі.
63. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.
64. Зовнішньоекономічний договір.
65. Правове регулювання іноземних інвестицій в Україні.
66. Поняття та особливості діяльності підприємства з іноземними інвестиціями.
67. Особливості правового регулювання господарської діяльності у вільних (спеціальних) економічних зонах.

8. ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни «Господарське право» на основі результатів поточного модульного контролю (ПМК) і підсумкового контролю знань (перехідного заліку – у 6 семестрі; екзамену – у 7 семестрі) – для студентів денної форми навчання 2011 року набору. Оцінювання знань курсантів здійснюється на основі результатів поточного модульного контролю (ПМК) і підсумкового контролю знань (заліку).

Поточний контроль – об'єднує модульний контроль і спрямований на виявлення та перевірку результатів навчально-пізнавальної діяльності студента, курсанта протягом всього часу вивчення навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль – це контрольний захід у вигляді екзамену або заліку, призначений для перевірки засвоєння студентом, курсантом теоретичного та практичного матеріалу з окремого навчального модуля.

Об'єктами поточного контролю знань є:

- 1) систематичність та активність роботи на семінарських заняттях;
- 2) виконання студентом індивідуальних завдань для самостійної роботи;
- 3) виконання модульних (контрольних завдань).

Загалом оцінці підлягають:

- систематичність роботи на семінарських заняттях;
- рівень знань, продемонстрований у відповідях на питання з тем, винесених для розгляду на семінарське заняття;
- виступи на семінарських заняттях з доповіддю або презентацією;
- активність при обговореннях та дискусіях на семінарських заняттях (включаючи доповнення до виступів, уточнення та виправлення озвучених відповідей інших студентів);
- результати проведення експрес-опитування;
- підготовка рефератів, есе; заповнення таблиць із завданнями; підготовка навчальних чи наукових текстів тощо;
- самостійне опрацювання тем (розділів, питань);
- виконання модульних завдань.

У відповідності до числа кредитів, відведених на вивчення дисципліни в семестрі, протягом якого вона вивчається, передбачається проведення **двох модульних контролів** в семестр.

Оцінювання знань студентів (курсантів) з навчальної дисципліни «Господарське право» за модулем 1 здійснюється виключно за результатами поточного контролю.

8.1. модульний контроль

Модульний контроль є складовою поточного контролю і здійснюється у формі виконання студентом, курсантом модульної контрольної роботи.

Модульний контроль проводиться у формі написання письмової контрольної роботи. Кожне модульне завдання може включати блок тестів (не більше 5), одне або кілька (не більше 3) теоретичних питань та одне практичне завдання. Питання до МК формуються в межах змісту програми навчальної дисципліни (питання для самоконтролю з кожної теми). Кожна правильна відповідь з тестових завдань оцінюється в 1 бал; правильна відповідь на кожне теоретичне або практичне питання оцінюється в 5 балів. Рекомендована кількість варіантів: 25-30. Тривалість написання модульної контрольної роботи – дві академічні години.

Критерії оцінювання модульного контролю

Відповідь на всі питання оцінюється з такою диференціацією:

19-20 балів - якщо студент, курсант відповів на всі питання та його відповідь містить повне, розгорнуте, правильне та обґрунтоване викладення матеріалу; правильно сформульвані відповідні тлумачення; містить аналіз нормативно-правових актів; містить поряд з теоретичним матеріалом фактичні дані, судову практику тощо; матеріал викладений логічно і грамотно.

15-18 балів – якщо студент, курсант відповів на всі запитання, однак відповідь на кожне з питань має такі недоліки: є неповною, є не зовсім правильною: наявні недоліки у розкритті змісту понять, назв та змісту нормативно-правових актів, нечіткі характеристики відповідних явищ; не містить посилань на нормативно-правові акти (у разі необхідності), інші джерела, викладена з порушенням логіки подання матеріалу.

10-14 балів – якщо студент, курсант відповів на поставлені запитання, проте відповідь є неправильною або частково розкриває питання, допущені грубі змістовні помилки, які свідчать про відсутність знань у студента, курсанта, або їх безсистемність та поверховість, незнання основних положень тем модулю.

Переведення результатів модульного контролю з бальної системи оцінювання у національну:

У випадку, коли у процесі складання модульного контролю студент виявив незадовільні знання, йому виставляється незадовільна оцінка з обов'язковим наступним перескладанням. Перескласти модуль-контроль потрібно обов'язково до початку наступного модуль-контролю.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Вінник О.М. Господарське право: навчальний посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / О.М. Вінник. – [2-ге вид., змін. та доп.]. – К.: Правова єдність, 2009 – 766 с.

2. Господарське право: підручник / О.П. Подцерковний, О.О. Квасніцька, А.В. Смітюх та ін.; За ред. О.П. Подцерковного. – 2-ге вид., доп. і перероб. – Х.: Одиссей, 2011. – 640 с.

3. Щербина В.С. Господарське право: підручник / В.С. Щербина. – 5-е вид., перероб. і доп. – К.: Юрінком Інтер, 2012. – 600 с.

Допоміжна

1. Господарський кодекс України: Прийнятий Верховною Радою України 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради - 2003.- № 18, № 119-20, № 21-22. – Ст.144.

2. Господарський процесуальний кодекс України: Прийнятий Верховною Радою України 06.11. 1991р. (із змін. і доп.) // Відомості Верховної Ради – 1992. – № 6. – Ст. 56.

3. Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 6 листопада 1991 року № 1798-ХІІ.

4. Цивільний кодекс України: Прийнятий Верховною Радою України 16 січня 2003 р. // ВВР. – 2003. – №№40-44. – Ст.356.

5. Податковий кодекс України: Закон від 02.12.2010 р. № 2755-VI // ВВР України. – 2011. – № 13-17. – Ст. 112.

6. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: В ред. Закону України від 30.06.1999р. (із змін. і доп.) // Відомості Верховної Ради. – 1999. – № 42-43. – Ст.378.

7. Про кооперацію: Закон України від 10.08.2003 р. // Відомості Верховної Ради. – 2004. – № 5. – Ст.35.

8. Про Антимонопольний комітет України: Закону України від 26.11.1993 р. (із змін. і доп.) // Відомості Верховної Ради – 1993.- № 50. – Ст. 472.

9. Про стандартизацію: Закон України від 17.05. 2001р.// Відомості Верховної Ради. – 2001. – № 31. – Ст. 145.

10. Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань: Закон України від 22.11.1996р. // Відомості Верховної Ради. – 1997.– №5. – Ст.28.

11. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. (із змін. і доп.) // Відомості Верховної Ради – 1991. – №49. – Ст. 682.

12. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008р. (набрання чинності відбудеться 29.04.2009р.) // ВВР. – 2008. – №50-51. – Ст.384.

13. Про державне прогнозування та розробку програм економічного та соціального розвитку України: Закон України від 23.03.2000р. // Відомості Верховної Ради. – 2000. – №25. – Ст.195.

14. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон України від 30.10.1996 р.(із змін. і доп) // Відомості Верховної Ради. – 1996. – №51. – Ст.292.

15. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01. 2001р. (із змін. і доп.) // Відомості Верховної Ради. – 2001. – №12. – Ст. 64.

16. Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закон України від 1.06.2000р. (із змін. і доп.) // Відомості Верховної Ради. – 2000. – №36. – Ст.299.

17. Про майнову відповідальність за порушення умов договору підряду (контракту) про виконання робіт на будівництві об'єктів: Закон України від 6.04.2000р. // Відомості Верховної Ради. – 2000. – № 27. – Ст.212.

18. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999р. (із змін. і доп.) // Відомості Верховної Ради – 1999. – № 40. – Ст.365.

19. Про підтвердження відповідності: Закону України від 17.05.2001р. // Відомості Верховної Ради. – 2001. – № 32. – Ст. 169.

20. Про страхування: Закон України від 7.03 1996 р. (із змін. і доп.) // Відомості Верховної Ради. – 1996. – №18. – Ст.78.

21. Про товарну біржу: Закон України від 10.12.1991. (із змін. і доп.) // Відомості Верховної Ради. – 1992. – №10. – Ст.139.

22. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності: Закон України від 13.10.1992 р. // Відомості Верховної Ради. – 2004. – № 9. – Ст. 79.

23. Про транспорт: Закон України від 10.11. 1994 р. (із змін. і доп.) // Відомості Верховної Ради.-1994. - № 51. - Ст. 446.

24. Про ціни та ціноутворення: Закон України “ від 3.12.1990р. (із змін. і доп.) // Відомості Верховної Ради. – 1990. – №32. – Ст.650.

25. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23 лютого 2006 року.// Відомості Верховної Ради України – 2006, №31. – Ст.268

26. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців: Закон України від 15.05. 2003 р. // Відомості Верховної Ради. – 2003. – № 31-32. – Ст.263

27. Про транспорт: Закон України від 10.11.1994 №232/94-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – №51. – Ст. 446.

28. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку документів, які додаються до заяви про видачу ліцензії для окремого виду господарської діяльності» від 04.07.2001 №756 // Офіційний вісник України. – 2001. – №27. – Ст. 1212.

29. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку органів ліцензування» від 14.11.2000 №1698 // Офіційний вісник України. – 2000. – №46. – Ст. 2001.

30. Булгакова І.В. Господарське право України: Навч. посібник. – К.: Прецедент, 2006 . – 346 с.

31. Господарське право України: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. / М.К. Галянтич, С.М. Грудницька, О.М. Міхатуліна та ін.. – К.: МАУП, 2005. – 424 с.
32. Господарське право України: Підручник для студентів юридичних спеціальностей вищих закладів освіти / В.М. Гайворонський, В.П. Жушман, Н.В. Погорецька та ін..; За ред.. В.М. Гайворонського та В.П. Жушмана. – Х.: Право, 2005 – 384 с.
33. Господарське право: Навч. посібник у схемах і таблицях / За ред. Шелухіна М.Л. – К.: Центр навчальної літератури, 2006 – 616 с.
34. Жук Л.А., Жук І.Л., О.М. Неживець Господарське право України : Підручник .- К.: Кондор, 2009, – 434 с.
35. Корчак Н.М. Господарське право України: навч. посібник (у таблицях) //К.: Вид-во Національного авіаційного університету «НАУ-друк», 2009.- 312 с.
36. Мамутов В.К., Чувпило О.О. Господарче право зарубіжних країн: Підручник. – К., 1996.
37. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України / Кол.авт.: Г.Л. Знаменський, В.В. Хахулін, В.С. Щербина та ін..; За заг.ред. В.К. Матутова. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 688 с.
38. Саниахметова Н.А. Предпринимательское (хозяйственное) право Украины. Учебное пособие.- Х.,Одиссей, 2004.- 800 с.
39. Хозяйственное право: Учебник /Под ред. В.К. Мамутова.- К.: Юрінком Інтер, 2002. – 906 с.

Навчально-методичне видання

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ

(для студентів, курсантів та слухачів усіх форм навчання)

Укладач

Волік Вячеслав Вікторович

Комп'ютерна
верстка

В.В. Волік

Підписано до друку 30.09.2013. Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Друк лазерний. Обл.-вид. арк. 2. Тираж 100 прим. Зам. № 71/12.